

Lühiülevaade vene keele rahvusvahelistest tasemeeksamitest

B1-taseme eksam (ТРКИ-1, I уровень общего владения русским языком)

Eksam *ТРКИ-1* vastab Euroopa keeleõppe raamdokumendi kuuest tasemest kolmandale (B1).

Eksam on mõeldud iseseisva keelekasutaja suhtlusläve tasemel õppijale, kes on õppinud vene keelt võõrkeelena.

Sellele tasemele jõudnut iseloomustab võime suhelda mitmesugustes igapäevaelu situatsioonides ja teha end mõistetavaks venekeelses keskkonnas. B1 tasemele jõudmiseks, eeldusel, et baasteadmised on omandatud, kulub ligikaudu 160-180 tundi. Neil, kes alustavad õppimist nullist, tuleb taseme saavutamiseks läbida ligikaudu 440-460 tundi. Nimetatud tundide arv on ligikaudne, see võib varieeruda sõltuvalt õpingimustest ja õpilase individuaalsetest võimetest.

Eksami osad ja kestus

Eksam koosneb kirjalikust ja suulisest osast, kirjalik osa omakorda leksikast ja grammatikast, lugemisest, kuulamisest ja kirjutamisest. Iga osa kestus on ette antud. Eksam toimub kahel päeval.

Tabel 1. Eksamitöö ülesehitus

Test	Kestus	Tekstid/üksikküsimused	Märkused
Leksika. Grammatika	40 min.	0/100	
Lugemine	50 min.	3/20	Lubatud kasutada kakskeelset sõnaraamatut
Kuulamine	35 min.	6/30	
Kirjutamine	60 min.	2 ülesannet	Lubatud kasutada kakskeelset sõnaraamatut
Rääkimine	60 min.	4 ülesannet/13	3. ja 4. ülesande ettevalmistamiseks on ette nähtud 25 minutit

Leksika. Grammatika

Testi eesmärk – mõõta keeleteadmisi, mis on vajalikud teatud kommunikatiivsete ülesannete lahendamiseks vastavalt „Vene keele kui võõrkeele riiklikule standardile (esimene sertifitseeritud tase)“. Leksika ja grammatika testiga kontrollitakse leksikaalsete üksuste tundmist ja kasutamist kontekstis (1-15), eessõna kasutamist ja erinevate sõnaliikide käändevormide moodustamist (16-47), õige verbivormi kasutamist, arvestades aspekti ja aja kategooriat, liikumisverbide kasutamist (48-79), liht-ja liitlause struktuuri tundmist (80-100). Test koosneb neljast osast, kokku on 100 valikvastustega positsiooni. Testi ülesanded põhinevad sõnavara miinimumil (u 2300 üksust), mille ulatus on määratletud vene keele kui võõrkeele esimese sertifitseeritud keeleoskustaseme riikliku standardiga.

Võimalik maksimaalne tulemus — 100 punkti (1 positsioon=1 pall). Testi hindamisel eristatakse kahte taset: **rahuldav** – mitte vähem kui 66% testi tulemusest (mitte vähem kui 66 palli); **mitterahuldav** – vähem kui 66% testi tulemusest (vähem kui 66 palli)

Lugemine

Testi eesmärk – kontrollida üldist lugemisoskust, oskust aru saada otsesõnalistest faktipõhistest tekstidest. Test koosneb kolmest tekstist, kokku on 20 üksikküsimust. Lugemisoskuse tekstid on jutustavad- kirjeldavad ning sisaldavad arutluse elemente, nende temaatika on seotud nii sotsiaal- kui kultuurisfääriga. Ülesannetega mõõdetakse oskust mõista peamist mõtet, mõista nii põhiväiteid ja üksikasju kui autori suhtumist. Tekstide kogumaht on 800-100 sõna. Ülesanded on kolme valikuga valikvastustega ülesanded. Võimalik maksimaalne tulemus — 140 palli (1 positsioon=7 palli). Testi hindamisel eristatakse kahte taset: **rahuldav** – mitte vähem kui 66% testi tulemusest (mitte vähem kui 92 palli); **mitterahuldav** – vähem kui 66% testi tulemusest (vähem kui 92 palli)

Kuulamine

Testi eesmärk – kontrollida üldist kuulamisoskust, teksti peamisest mõttest arusaamist ning valikulise info tabamise oskust. Ülesanded hõlmavad nii monoloogi kui dialoogi kuulamist. Test koosneb kuuest tekstist, kokku on 30 üksikküsimust. Ülesanded 1-15 põhinevad dialoogidel, ülesanded 16-30 põhinevad monoloogidel. Ülesanded on valikvastustega ülesanded. Võimalik maksimaalne tulemus — 120 palli (1 positsioon=4 palli).). Testi hindamisel eristatakse kahte taset: **rahuldav** – mitte vähem kui 66% testi tulemusest (mitte vähem kui 79 palli); **mitterahuldav** – vähem kui 66% testi tulemusest (vähem kui 79 palli).

Kirjutamine

Testi eesmärk – kontrollida üldist kirjutamisoskust, oskust kirjutada lihtsamaid seotud tekste ja isiklikke kirju tuttavatel teemadel; edasi anda infot, kirjeldada sündmusi; vahendada oma tundeid ja mõtteid. Test koosneb kahest ülesandest. Esimene ülesanne põhineb 600-700 sõnalisel kirjeldaval, jutustaval tekstil, mis sisaldab arutluse elemente. Ülesandeks on lugeda teksti ja panna kirja teksti peamine sisu, toetudes etteantud küsimustele. Teine ülesanne kontrollib kirja kirjutamise oskust. Ette on antud situatsiooni kirjeldus, millest lähtuvalt luuakse 20 lauseline tekst. Võimalik maksimaalne tulemus — 80 palli.

Rääkimine

Testi eesmärk – kontrollida üldist rääkimisoskust, infovahetamise oskust ning oskust toime tulla nii küsija kui vastaja rollis; oskust kirjeldada, selgitada, esitada arvamust ning oskust küsida teavet või seda jagada. Test on kaheosaline ja koosneb neljast ülesandest (13 positsiooni).

Esimene ja teine ülesanne sooritatakse dialoogi vormis. Ülesandeks on vastata küsimusele või alustada dialoogi vastavalt situatsiooni kirjeldusele. Kolmas ülesanne sooritatakse monoloogi vormis. Testitaval tuleb lugeda kirjeldavat, jutustavat teksti ning vastata küsimustele. Neljas ülesanne on monoloog etteantud teemal. Võimalik maksimaalne tulemus — 170 palli.

B2-taseme eksam (ТРКИ-2 II сертификационный уровень общего владения русским языком)

Eksam *ТРКИ-II* eeldab keele valdamist edasijõudnu tasemel ja vastab Euroopa keeleõppe raamdokumendi kuuest tasemest neljandale (B2).

Sellele tasemele jõudnut iseloomustab küllalt kõrge sotsiaalne suhtluspädevus erinevates elu valdkondades. B2 tasemele jõudmiseks kulub vähemalt 720 tundi eeldusel, et on jõutud juba B1 tasemele.

Eksami osad ja kestus

Eksam koosneb kirjalikust ja suulisest osast, kirjalik osa omakorda lugemisest, kirjutamisest kuulamisest, leksikast ja grammatikast. Iga osa kestus on ette antud. Eksam toimub kahel päeval.

Tabel 1. Eksamitöö ülesehitus

Test	Kestus	Tekstid/üksikküsimused
Lugemine	60 min.	6/25
Kirjutamine	60 min.	3 ülesannet
Kuulamine	35 min.	8/21
Rääkimine	45 min.	5 ülesannet
Leksika. Grammatika	70 min.	0/100

Eksamitulemused ja tunnistus

Tabel 2. Eksami tulemused

Kogu eksam	570 palli (100%)
Lugemine	150 palli (100%)
Kirjutamine	65 palli (100%)
Kuulamine	115 palli (100%)
Rääkimine	140 palli (100%)
Leksika. Grammatika	100 palli (100%)

Eksami edukaks sooritamiseks ja B2- taseme tunnistuse saamiseks on nõutav iga testi vähemalt 66% sooritus, kusjuures ühe testi sooritus võib jääda 60%. Eksami edukalt sooritanu saab tasemetunnistuse, millele kantakse nii iga osaoskuse sooritusprotsent kui ka pallid. Kui eksaminand saavutab vähemalt 50% (285 palli) üldisest tulemusest, on tal õigus saada B1-taseme tunnistus. Lisaks sellele kantakse tunnistusele ka lõpphinne sõnalises vormis (rahuldav).

Lugemine

Testi eesmärk – mõõta üldist ja detailset lugemisoskust, oskust aru saada ja adekvaatselt interpreteerida eri eesmärkidel koostatud tekstidest (ajaleheartiklid, ülevaated, ilukirjandus jm), kasutades sobivaid lugemisstrateegiaid. Test koosneb kolmest ülesandest, 6 tekstist, kokku on 25 üksikküsimust. Tekstide kogumaht on 1000-1200 sõna. Kõik ülesanded on kolme valikuga valikvastustega ülesanded. Esimese ülesandega (1-8) mõõdetakse faktipõhise info leidmist, peamise ja teisejärgulise info eristamist, oskust üldistada, mõista otseselt väljendatud autori suhtumist. Teise ülesandega (9-15) mõõdetakse teksti põhisisu ja tähtsamate üksikasjade mõistmist, oskust eristada peamist ja teisejärgulist tekstis. Kolmas ülesanne (16-25) mõõdab ilukirjandusliku teksti mõistmist, sündmuste käigust arusaamist, oskust määratleda autori kaasatust sündmustesse, aga ka oma arvamuse väljendamist loetu kohta. Ilukirjandusliku teksti lugemisel võib kasutada vene keele seletavat sõnaraamatut.

Kirjutamine

Testi eesmärk – kontrollida kirjaliku suhtluse oskust ja üldist kirjutamisoskust. Test koosneb kolmest ülesandest. Ülesanded hõlmavad nii mitteformaalset kui formaalset kirjavahetust. Esimeseks

ülesandeks on kirjutada 50-70sõnaline soovitusliku iseloomuga kiri. Eksaminandile on ette antud kuni 180sõnaline tekst (nt erinevad kuulutused). Teiseks ülesandeks on kirjutada ametlik tekst vastavalt ülesandes antud situatsiooni kirjeldusele. Loodava teksti pikkus on 30-50 sõna. Kolmandaks ülesandeks on kirjutada isiklik kiri vastavalt ülesandes antud situatsiooni kirjeldusele ja sisupunktidele. Loodava teksti eeldatav pikkus on vähemalt 70-80 sõna.

Kuulamine

Testi eesmärk – kontrollida üldist kuulamisoskust, oskust leida tekstist valikulist infot, mõista nii põhiväiteid kui üksikasju. Test sisaldab erinevaid audiotekste, millele on tehtud 5 ülesannet, kokku on 21 üksikküsimust. Kolm teksti on monoloogi vormis ja kaks dialoogi vormis. Kõiki tekste kuulatakse üks kord. Selle osa sooritamisel ei ole lubatud kasutada sõnaraamatut. Esimeses ülesandes kuulab eksaminand lõiku uudistest (1-4), teises ülesandes reklaami (5-8), kolmandas ühe dialoogis osaleja repliiki (9-12), neljandas dialoogi (13-16) ja viiendas videosalvestist, fragmenti intervjuust (17-21). Kõik ülesanded on kolme valikuga valikvastustega ülesanded.

Rääkimine

Testi eesmärk – kontrollida üldist suulise suhtluse ja rääkimisoskust. Test koosneb viiest ülesandest. Esimene ülesanne (4 positsiooni) sooritatakse dialoogi vormis. Eksaminandile esitatakse väide, millele ta peab reageerima vastavalt ülesande püstitusele (nt mitte nõustuma esitatud väitega). Iga väidet esitatakse üks kord. Teine ülesanne (4 positsiooni) sooritatakse dialoogi vormis. Eksaminand peab vastama kaasvestleja repliigile vastavalt situatsioonikirjeldusele ja kavatsusele. Iga repliiki esitatakse üks kord. Esimene ja teine ülesanne sooritatakse ettevalmistuseta. Kolmas ülesanne sooritatakse pärast videofragmendi vaatamist. Eksaminand peab põhjalikult jutustama nähtust: kirjeldama situatsiooni ja tegelasi, ta peab ka avaldama oletuse, miks selline situatsioon tekkis. Ülesande ettevalmistamiseks antakse aega 10 minutit. Neljas ülesanne sooritatakse dialoogi vormis. Eksaminand on dialoogi initsiaatoriks ning tema vestluskaaslaseks on testija. Testitav peab läbi lugema ülesandes antud kuulutuse teksti (nt otsitakse töötajat) ning esitama vestluskaaslasele üksikasjalisi küsimusi vastavalt ülesande püstitusele. Ülesande ettevalmistamiseks antakse aega kolm minutit. Viies ülesanne sooritatakse vestluse vormis. Eksaminandi ülesandeks on osaleda arutelus sotsiaalselt tähtsal teemal, tema vestluskaaslaseks on testija. Vestluse käigus tuleb avaldada arvamust antud küsimuses ning ka põhjendada oma seisukohta, ka tuleb adekvaatselt reageerida intervjuueeri repliikidele. Ettevalmistusaega ei ole ette nähtud.

Leksika ja grammatika

Testi eesmärk – mõõta keeleteadmisi, mis on vajalikud teatud kommunikatiivsete ülesannete lahendamiseks vastavalt „Vene keele kui võõrkeele riiklikule standardile (teine sertifitseeritud tase)“. Kuueosaline test sisaldab 100 positsiooni. Ülesanded on kõik valikvastustega (2-4 valikut). Selle osa sooritamisel ei ole lubatud kasutada sõnaraamatut.

** Põhjalik ülevaade eksamitest leitav näidistöö metoodilisest juhendist, mis on koostatud Venemaa Rahvaste Sõpruse Ülikooli spetsialistide poolt-*